

2024 2

2024 Asgari Ücreti, Prim Taban-Tavanı ve Bağlı Diğer Hadler

4857 sayılı İş Kanunu'nun 39. maddesi gereğince, iş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin asgari ücretini tespit etmekle görevli Asgari Ücret Tespit Komisyonu 2024 yılının Asgari ücretini tespit ederek 30 Aralık 2023 tarihli ve 324152 sayılı 2. mükerrer Resmi Gazetede [yayımlanmıştır](#).

Asgari Ücret, özel sektör işverenleri tarafından işçilerine verilebilecek en az ücret seviyesi olmasının yanında aşağıda yer almakta olan diğer bazı parasal hadlerin belirlenmesine de esas oluşturan bir niteliğe sahip bulunmaktadır:

1. Sosyal güvenlik primi tabanı ve tavanı,
2. Sigorta prim matrahından istisna olacak yemek parası, çocuk ve aile zammı tutarları,
3. İşverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı paylarının sigorta matrahına dâhil olmayan kısmının tespiti,
4. Ay içinde asıl ücrete ilave olarak çeşitli adlar altında (ikramiye, prim gibi) yapılan ödemelerden sosyal güvenlik prim matrahına izleyen aylarda ilave edilecek kısım tutarı,
5. Stajyer öğrencilere ve çıraklara 2023 yılında ödenecek asgari ücret ile işverenlere devlet katkısı olarak ödenecek tutarlar
6. Sosyal güvenlik kurumu idari para cezaları (Diğer bir sirkülerimizde ele alınacaktır)

1) 2024 Yılıın Asgari Ücreti

Önceki yıllarda olduğu gibi bu yıl için de 16 yaş altı ve üstü çalışanlar için aynı tutarda asgari ücret belirlenmiştir. Belirlenen ücret yılın tamamında geçerli olacaktır.

Brüt Asgari Ücret (Günlük)	Brüt Asgari Ücret (Aylık)	Net Asgari Ücret (Aylık)	İşverene Toplam Maliyeti (Aylık) (*)	
			5 Puanlık SGP İndirimden Yararlanılıyorsa	5 Puanlık SGP İndirimden Yararlanılmıyorsa
666,75	20.002,50	17,002,12	23.502,94	24.503,06

(*) Normal (emekli olmayan, özürlü olmayan, gelir vergisi/sosyal güvenlik primi indirimi / istisnalarından yararlanmayan) bir asgari ücretli çalışanın aylık Net Ücretidir.

Diğer yandan 25 Aralık 2021 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan [7349 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun](#) ile ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde önemli değişiklikler yapılmıştır. **Düzenleme ile ücretlerin asgari ücrete tekabül eden kısmı gelir vergisinin ve damga vergisinin dışında bırakılmıştır. Buna karşın Asgari Geçim İndirimi uygulaması tamamıyla kaldırılmıştır.** Bu düzenlemeler **1 Ocak 2022** tarihinden itibaren yapılacak ücret ödemeleri için yürürlüğe girmiştir.

Normal ve emekli çalışanlar ile huzur hakkı ödemeleri için netten brüte ya da brütten nete ücret hesaplama aracına [bu bağlantıdan ulaşabilirsiniz.](#)

2) Sosyal Güvenlik Prim Tabanı ve Tavanı

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 82. maddesi uyarınca “Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, sigortalıların yaşlarına uygun asgari ücretin otuzda biri, üst sınırı ise 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 7,5 katıdır.”

Buna göre, 2024 yılı için sosyal güvenlik primine esas taban ve tavan aylık ücretleri şöyledir.

Taban Aylık (TL)		Tavan Aylık (TL)	
(Günlük)	(Aylık)	(Günlük)	(Aylık)
666,75	20.002,50	5.000,63	150.018,90

3) Sigorta Prim Matrahından İstisna Yemek Parası, Çocuk ve Aile Zammı Tutarları

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 80/b maddesi aynen aşağıdaki gibidir.

“b) Aynı yardımlar ve ölüm, doğum ve evlenme yardımları, görev yollukları, seyyar görev tazminatı, kıdem tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme, keşif ücreti, ihbar ve kasa tazminatları ile Kurumca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları, prime esas kazançta tabi tutulmaz.”

Öte yandan Sigorta Primlerinin Hesabına Esas Tutulacak Kazançların Aylık Tutarının Tespitinde Nazara Alınmayacak Olan Yemek Parası ile Çocuk ve Aile Zamlarının Günlük ve Aylık Tutarlarının Tespitine İlişkin Tebliğ (R.G. 29.01.2004-25361) ile işçilere ödenen yemek parası, çocuk ve aile zammı olarak yapılan ödemelerden ne kadarının prime esas kazançta dâhil edilmeyeceğinin esasları belirlenmiştir.

Öte yandan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 97’nci maddesinin 7’nci fıkrasının (a) bendi [11.11.2022 tarihli ve 32010 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan düzenlemeyle](#) değiştirilmiş olup getirilen düzenlemeyle; İşverenlerce, işyerinde veya müştemilatında yemek verilmemesi şartıyla, yemek bedeli

adı altında sigortalılara veya sigortalılar için üçüncü kişilere yapılan her türlü ödemelerin, günlük asgari ücretin Kurum Yönetim Kurulunca belirlenen oranının fiilen çalışılan gün sayısı ile çarpılması sonucunda bulunacak tutarının, prime esas kazançta dahil edilmeyeceği hüküm altına alınmıştır. SGK Yönetim Kurulu tarafından alınan 17.11.2022 tarihli ve 2022/323 sayılı Karar ile yemek bedeli adı altında sigortalılara veya sigortalılar için üçüncü kişilere yapılan her türlü ödemelerin, günlük asgari ücretin yüzde 23,65' inin prime esas kazançtan istisna tutulmasına karar verilmiştir.

Buna göre, yemek, çocuk ve aile zammı olarak yapılan ödemelerden sigorta priminden istisna tutarlar aşağıda gösterilmiştir.

SG Priminden İstisna Ödemeler	Birim	Tutarı (TL)
Yemek Parası (fiilen çalışılan günler için geçerlidir)	<u>Günlük</u>	157,69
Çocuk Zammı (en fazla 2 çocuktan, her bir için)	Aylık	400,05
Aile Zammı	Aylık	2000,25

Diğer taraftan, sigortalılara yemek parası ile çocuk ve aile zamlarının yıllık olarak bir defada ödenmesi halinde, bu defa ödemenin yapıldığı tarihteki asgari ücret üzerinden; yemek parası, çocuk zammı, aile zammı yıllık toplam olarak hesaplanarak bulunan istisna tutarı yapılan ödeme ile mukayese edilerek fazlası ödemenin yapıldığı ayın kazancına dâhil edilecektir.

İstisna tutarını aşan yemek parası, çocuk zammı, aile zammı tutarları ilgili ay sigorta prim matrahına dâhil edilecektir.

4) İşverenler Tarafından Sigortalılar için Özel Sağlık Sigortalarına ve Bireysel Emeklilik Sistemine Ödenen Katkı Paylarından Sigorta Priminden İstisna Olan Kısımları

Bizzat sigortalı adına ay içinde özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payı adı altında işveren tarafından yapılan ödemeler toplamının aylık brüt asgari ücretin %30'una isabet eden kısmı prime esas kazançta dâhil edilmeyecek, kalan tutar ise ödendiği ayın prime esas kazancına dâhil edilecektir.

Buna göre, sigorta prim matrahına dâhil edilmeyecek azami katkı payı aylık tutarı $(20.002,50 * \%30 =)$ **6000,75 TL** olmaktadır.

Örneğin, işverence çalışanı adına düzenli olarak aylık brüt 5200.- TL bireysel emeklilik ve 4800 TL özel sağlık sigortası primi olarak toplam 10.000 TL ödendiğinde, bunun 2024 yılında aylık 6000,75 TL'lik kısmı sigorta prim matrahına dâhil edilmeyecek, artan $(10.000 - 6000,75 =)$ **3.999,25 TL** ise sosyal güvenlik prim matrahına dâhil edilecektir.

5) Ay İçinde Asıl Ücrete İlave Olarak Çeşitli Adlar Altında (İkramiye, Prim gibi) Yapılan Ödemelerden Sosyal Güvenlik Priminin Hesaplanması

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 80/d Maddesi aynen aşağıdaki gibidir.

“Ücretler hak edildikleri aya mal edilmek suretiyle prime tabi tutulur. Diğer ödemeler ise öncelikle ödendiği ayın kazancına dahil edilir ve ücret dışındaki bu ödemelerin yapıldığı ayda üst sınırın aşılması nedeniyle prime tabi tutulamayan kısmı, ödemenin yapıldığı ayı takip eden aydan başlanarak iki ayı geçmemek üzere üst sınırın altında kalan sonraki ayların prime esas kazançlarına ilâve edilir. Toplu iş sözleşmelerine tabi işyerleri işverenlerince veya kamu idareleri veya yargı mercilerince verilen kararlara istinaden, sonradan ödenen ücret dışındaki ödemelerin hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ödenmesi durumunda, 82’nci madde hükmü de nazara alınmak suretiyle prime esas kazancın tabi olduğu en son ayın kazancına dahil edilir. Bu durumlarda sigorta primlerinin, yukarıda belirtilen mercilerin kararlarının kesinleşme tarihini izleyen ayın sonuna kadar ödenmesi halinde, gecikme cezası ve gecikme zammı alınmaz ve 102’nci madde hükümleri uygulanmaz.”

Bu düzenlemeye göre; işçiye asıl ücreti dışında çeşitli adlar altında (prim, ikramiye, işçi adına işverence ödenen özel sağlık sigortası, bireysel emeklilik katkı payı vb.) yapılan ödemeler öncelikle ödendiği ayın kazancına dâhil edilecektir. Ücret dışındaki bu ödemelerin yapıldığı ayda üst sınırın aşılması nedeniyle prime tabi tutulamayan kısmı, ödemenin yapıldığı ayı takip eden aydan başlanarak iki ayı geçmemek üzere üst sınırın altında kalan sonraki ayların prime esas kazançlarına ilâve edilecektir.

ÖRNEK 1: Brüt ücreti 80.000 TL olan bir işçiye, Mart 2024 ayında ücretine ilave olarak 100.000 TL prim verilmesi halinde, sosyal güvenlik prim matrahı aşağıdaki şekilde belirlenecektir.

Aylar	Asıl Ücreti	Ödenen Prim	Önceki Aydan Devreden Prim Matrahı	Sosyal Güvenlik Prim Matrahı	Sonraki Aya Devreden Matrah
Mart 2024	80.000	100.000	-	150.018,90 (*)	180.000- 150.018,90= 29.981,10
Nisan 2024	80.000	-	29.981,10	109.981,10	109.981,10<150.018,90= 0,00
Mayıs 2024	80.000	-	0,00	80.000	0,00

(*) ilgili aydaki Sosyal güvenlik prim tavanıdır.

Görüldüğü üzere, Mart 2024 ayında sigorta primine tabi tutulmayan ödenen primden kaynaklanan 29.981,10 TL, 5510 sayılı Kanunun 80/d maddesindeki “ödemenin yapıldığı ayı takip eden aydan başlanarak iki ayı geçmemek üzere üst sınırın altında kalan sonraki ayların prime esas kazançlarına ilâve edilir.” hükmü uyarınca sonraki ayda sigorta prim tavanına ulaşıncaya sigorta prim matrahına ilave edilmiştir.

ÖRNEK 2: Brüt ücreti 80.000 TL olan bir işçiye, Mart 2024 ayında ücretine ilave olarak 250.000 TL prim verilmesi halinde, sosyal güvenlik prim matrahı aşağıdaki şekilde belirlenecektir.

Aylar	Asıl Ücreti	Ödenen Prim	Önceki Aydan Devreden Prim Matrahı	Sosyal Güvenlik Prim Matrahı	Sonraki Aya Devreden Matrah
Mart 2024	80.000	250.000	-	150.018,90 (*)	330.000-150.018,90= 179.981,10
Nisan 2024	80.000	-	179.981,10	150.018,90 (*)	259.981,10-150.018,90 = 109.962,22
Mayıs 2024	80.000	-	109.962,22	150.018,90 (*)	0,00

Görüldüğü üzere, Mayıs 2024 ayında sigorta primine tabi tutulmayan hala (189.962,22-150.018,90 =) 39.943,32 TL devreden prim tutarı kalmasına rağmen, 5510 sayılı Kanunun 80/d maddesindeki "ödemelerin yapıldığı ayı takip eden aydan başlanarak iki ayı geçmemek üzere" hükmü uyarınca Sonraki Aya Devreden Matrah sıfır kabul edilmektedir.

6) Stajyer Öğrencilere ve Çıraklara 2024 Yılında Ödenecek Asgari Ücret ile İşverenlere Devlet Katkısı Olarak Ödenecek Tutarlar

Öğrenci, aday çırak ve çıraklara ödenecek asgari ücret: 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25. maddesinde aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

"Aday çırak ve çıraklar ile işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere işletmeler tarafından ödenecek ücret ve bu ücretlerdeki artışlar, düzenlenecek sözleşme ile tespit edilir. Ancak, işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında staj veya tamamlayıcı eğitim gören öğrencilere asgari ücretin net tutarının; yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde otuzundan, kalfalık yeterliğini kazanan mesleki eğitim merkezi 12'nci sınıf öğrencilerine asgari ücretin yüzde ellisinden, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde onbeşinden, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde otuzundan aşağı ücret ödenemez.

.....

Aday çırak, çırak ve öğrencilere ödenecek ücretler her türlü vergiden müstesnadır.

Aday çırak, çıraklar, işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında okumakta iken staja, tamamlayıcı eğitime veya alan eğitimine tabi tutulan öğrencilerin sigorta primleri asgari ücretin yüzde ellisi üzerinden, Bakanlık ile mesleki ve teknik eğitim yapan yükseköğretim kurumlarının bağlı olduğu üniversitelerin bütçesine konulan ödenekten karşılanır."

Öte yandan 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun geçici 12. maddesi şöyledir.

"Geçici Madde 12:

2016-2017 eğitim ve öğretim yılı sonuna kadar uygulanmak üzere aday çırak ve çıraklar ile 18 inci madde hükümleri uyarınca işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere, 25 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında yapılacak ödemeler asgari ücretin net

tutarının yüzde otuzundan, kalfalık yeterliğini kazanan mesleki eğitim merkezi 12'nci sınıf öğrencilerine yapılacak ödemeler asgari ücretin yüzde ellisinden az olamaz. Mesleki eğitim merkezi programı dışındaki okul ve kurumlarda öğrenim gören öğrencilere ödenebilecek en az ücretin; yirmiden az personel çalıştıran işletmeler için üçte ikisi, yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işletmeler için üçte biri; mesleki eğitim merkezi programına devam eden öğrencilere ödenebilecek en az ücretin ise tamamı 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 53 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (B) bendinin (h) alt bendi için ayrılan tutardan Devlet katkısı olarak ödenir. Bu kapsamda yapılacak ödemeleri on eğitim ve öğretim yılına kadar uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Staj yapacak işletme bulunmaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencileri ile öğretim programı gereği staj yapmak zorunda olmayan yükseköğretim öğrencilerinin yaptıkları stajlar bu fıkra hükmü kapsamı dışındadır. Kamu kurum ve kuruluşlarına Devlet katkısı ödenmez”

Buna göre aday çırak ve çıraklar ile işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere 2024 yılında ödenecek aylık net asgari ücret şöyle olmaktadır.

İşyerindeki Çalışan sayısı	En Az Asgari Ücret Oranı	En Az Asgari Ücret Tutarı (Aylık)
Aday çırak ve çıraklar ile 18 inci madde hükümleri uyarınca işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere	%30	6.000,75
Kalfalık yeterliğini kazanan mesleki eğitim merkezi 12'nci sınıf öğrencilerine	%50	10.001,25

Aday çırak ve çıraklar ile işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrenci istihdam eden işverenlere Devlet katkısı olarak ödenecek tutarlar ise şu şekilde olacaktır.

İşyerindeki Çalışan sayısı	Mesleki eğitim merkezi programı dışındaki okul ve kurumlarda öğrenim gören öğrenciler için Devlet Katkısı (Oran)	Mesleki eğitim merkezi programına devam eden öğrenciler için Devlet Katkısı (Oran)
20'den az	2/3	1/2
20 ve fazlası	1/3	1/2

Bu Sirkülerimize ilişkin görüş, öneri ve sorularınızı info@narcon.com.tr'ye iletebilirsiniz.

Saygılarımızla.

NARCON YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

www.narcon.com.tr

2.1.2024